

Möte med en aktieägare och hans Finna

Text: Advokaten

Teckningar: Arkitekten

Godkännande: Speditören

"Han är kortväxt och stadig och skäggig och det hörs väldigt väl, att han är från Stockholm", sa Speditören. "Och han undrade vad vi fiskade med. I remember Elvis Presley, sa jag. Han sa, att om det var en fluga, så hade han läst om den någonstans. I FiN, sa jag. A fan, sa han, där är jag aktieägare."

Så kom det sig, att den stadige skägige stockholmare därefter kallades Fin av Arkitekten, Speditören, Advokaten, Brandis och Advokatens son. Ty det var dessa, som veckan före midsommar höll till kring Söman vid Femunden och bodde grannar med Fin och hans Finna i en pytteliten hytte femtio meter från ån.

Hyttan var som sagt pytteliten och utrustad med fyra bäddar. Brandis fick sova på en madrass på golvet och överslafarna tilldelades de smalaste, d.v.s. Arkitekten och Advokatens son, eftersom utrymmet mellan bäddarna och takbjälkarna inte tillät fullvuxna karlar som Speditören och Advokaten att vända sig manligt och tungt under sömnen. Brandis är brandman i Göteborg och van vid strapatser och klagade inte nämnvärt över nattkylan, som kröp in från det öppna fönstret och drev värmen från elradiatorn upp mot taket. Arkitekten, som haft ett förflutet i Afrika, framförde förtynt, att han varje natt drömde att han var tillbaka i Tanzanias bastuvarme, men ingen av de andra uppfattade detta som en kritik av fördelningen av bäddarna, eftersom de ofta hört Arkitekten tala om sin längtan tillbaka till Afrika.

Brandis hade kommit med på sladden. Han är en person, som i höjd över havet och skägghet väl kan mäta sig med Fin. Hans dialekt är göteborgskare än Feskekörka. Under vintern hade han bundit flugor med Arkitekten och Speditören under Advokatens ledning. Flugfiske är lika nytt för honom som för Advokatens son och hans entusiasm tar sig uttryck i egendomliga skapelser vid bindstället som

"Körven", "Monstret", "Ulltöten" och andra hemsgheter, som inte närmare bör beskrivas i en seriös tidning som FiN. Med en av dessa gräsligheter på tafsens fastnade Brandis första dagen strax nedanför en fors. Där stod han, timme efter timme, med vattnet skvalpande i farlig närhet av vadarbyxornas linning, tills hans tålmod och ulltött gav utdelning med två inte oälvna harrar, som han sedan bar hem i triumf och förevisade ett flertal gånger för var och en av de övriga fyra i hyttan. Brandis var flugfiskefrälst.

Första dagen gav sällskapet en mediocker fångst. Man fick precis ihop till middag. Andra dagen, som var solig och litet varmare, började fisket något trevande. Advokaten försökte sig på nymf-fiske, för liggande på magen vid åkanten hade han tidigare sett åbotten krylla av nymfer av olika slag. Gårdagens fiskar hade visserligen haft enbart husmaskar inombords, men Advokaten hade fått för sig att matsedeln var på väg att ändras. Han fiskade nymfen djupt, vid stenar och djuphål. Han bytte nymf. Han provade att låta nymfen flyta ner över de enstaka vak han såg. En och annan dagslända kom flytande på vattenytan. Kanske skulle man försöka med torrfluga? Tanken var knappt färdigtänkt, förrän vattenytan bröts av massor med vak. Det var som om någon tryckt på en knapp för att få igång vakandet och Advokaten såg

snart anledningen till fiskens aktivitet. Stora gråbrungröna duns började synas i mängder på vattnet.

"Jisses, förtyngd nymf är ju alldeles fel", för det genom Advokatens huvud. "Vad är det här för en sort?" (I mindre upphetsat tillstånd vet Advokaten mycket väl att det heter art, inte sort.)

Kläckningen kunde vara kort och då fanns det inte tid att ta sig till hyttan för att studera medhavd entomologisk handbok. Medan fisk nu ogenerat vakade bara några meter från Advokatens vattenomvirvlade ben, sansade benens ägare sig och upptäckte, att det inte var sländorna på ytan, som var föremål för fiskens intresse, utan någonting alldeles under ytan.

"Emergers! Stillborns!" gick det upp för Advokaten, på utrikiska och allting. Snabbt av med nymfen, på med en stillborn på 12:ans krok, ut med den bland vaken. Första kastet gav en grann harr, andra likaså. När det tredje och fjärde och femte kastet gav samma resultat, började det bli tjugigt. De tre sista fiskarna sattes tillbaka igen, eftersom Advokaten fiskar efter principen "ta inte död på fler än du kan äta upp", och han vadade iland.

"Vad fiskar du med?" ropade han till sonen, som femtio meter uppströms drilade en av allt att döma präktig fisk.

"Elvis", svarade Sonen förtjust och Advokaten skakade resignerat på huvu-

det: Nu skulle väl fisken ändå inte ta på Elvis, den är ju inte mer lik en kläckande dagslända än min lilltå", tänkte han. Och han kände på sig, att Speditören, som givit sig av någonstans långt uppströms och som knappast ens inför hot om utebliven kvällsgrogg knyter annat än Elvis på tafsen, fått massor av fisk redan från början denna dag, medan Advokatens egna försök att "match the hatch" inte givit resultat förrän under den sista kvarten.

Sonens nästa kast fastnade i en buske vid åkanten och busken var av den flugätande typen. Sonen visade upp sin fluglösa tafs för Advokaten och krävde service. Overdriven service till barn är något som Advokaten till skillnad från sin hustru anser vara av ondo; föräldrar skall inte serva barn, utan tvärtom, är hans filosofi.

"Knyt själv", sa Advokaten bestämt och gick en bit uppåt ån, där Brandis höll på med att försöka nå en fisk, som lunchade med mycket ljudliga vak. Advokaten satte sig på strandbrinken och tittade på. Eftersom avståndet mellan Brandis och fisken var 20–25 meter, blev precisionen i Brandis kast inte den önskade och fisken kunde fortsätta sin måltid utan att störas av monster och korvar.

"Pröva med en stillborn och försök med dom, som vakar närmare", sa Advokaten och gav Brandis en stillborn-variant, på vilken fasanstjärtfibrerna bytts ut mot quill från grågås. Han sköt undan den irriterande tanken, att han sannolikt lika väl kunde rekommenderat Elvis: Nu skulle han visa Brandis hur man fiskar med eftertanke och inte bara hystar ut något, som man vet att man får fisk på.

Brandis fluglina ven åter genom luften och en stillborn landade strax ovanför ett vak. Den flöt med strömmen en fyra, fem meter utan ingripanden från fisken.

"Försök igen", sa Advokaten.

Efter Brandis femte försök på samma fisk började Advokaten tviola på både sig själv, Brandis och flugfiskelitteraturen.

När Brandis försökte en sjätte och en sjunde gång, upptäckte Advokaten att hans vänsterhand ryckte på ett sätt, som passar bra vid torskfisket utanför Vinga.

"Nä men för fan, flugan skall ju föreställa död, inte rycka och hoppa som en räka på disco", ropade Advokaten för-tviolat. "Ge mig spöt, så skall jag visa."

Den utvalda harren tog på första kastet och Advokaten kände självförtroendet återvända. En motvilligt beundrande blick från Brandis stärkte det ytterligare. Brandis fick tillbaka sina redskap och tilllämpade strax därefter sina nyförvärvade kunskaper på en annan stackars harr. Advokaten återvände till sin sittplats på strandbrinken.

Advokaten tycker om ordning och reda. Han vill begripa hur och varför saker fungerar. Till sådant, som han inte fattar, t.ex. Sonens datamaskin, håller han ett visst avstånd.

Nu begrep han inte, varför fisken tog på Elvis, när naturen serverade massor av nykläckta och saftigt fräscha dagsländor mitt framför nosen på den. Han tänkte:

"Fisken måste väl ändå tro, att Elvis går att äta. Här finns massor att äta – nymfer på botten, nymfer i vattnets mellanskikt, nymfer på väg upp för att kläckas, nykläckta duns och antagligen också kryp, som råkat blåsa ut på vattnet. Det måste ju vara enklast för fisken att få tag på nymfer, som är på väg upp. Och dom tog ju inte på min förtyngda nymf. Men så tar dom på Elvis, när den flugan visar sig. Varför? Tror dom att han är godare än dagsländenymferna? Det skulle förklara varför dom besvärar sig med att jaga honom, när dom andra nymferna finns på mycket närmare håll. Det skulle kunna vara så. För om jag själv av någon oförklarlig anledning får en massa blodkorv på tallriken, så går jag gärna, trots besväret, ut i köket och steker mig en biff. Om det finns någon. Så kanske är dagsländenymferna blodkorven, ätliga och nyttiga men föga upphetsande rent kulinariskt, och Elvis är den lagom blodiga biffen?"

Advokaten trodde fortfarande på sin gamla idé, att Elvis tas för en nattsländepuppa av fisken. Då borde man binda flugan utan stjärt och med en kropp, som går halvvägs ner i krokbojen, så att den börjar likna något. Advokaten beslöt sig för att pröva en sådan variant av flugan.

"Om dom mitt i en dagsländekläckning hellre tar på varianten än den naturliga maten, så är nog nattsländepuppor för fisken i klass med Tournedos Rossini eller i alla fall Entrecote Moulin Rouge för mig", tänkte han.

Han var medveten om resonemangets svagheter men hann inte analysera dem närmare, för nu kom Sonen i land med en välfylld fiskeväska. Advokaten hjälpte honom att rensa fisken och sedan låg båda en stund och kikade på de nykläckta sländorna, som trängdes på grässtråna vid vattenbrynet. De var knappt 20 millimeter långa, hade två stjärtspröt, ljusgråbrunoliv kropp och stora, smutsigt rökgöra vingar.

"Väldigt stora bakvingar", sa Sonen och pekade.

"Hmm", sa Advokaten, som inte gärna ville avslöja, att han inte säkert kände igen sländan. Han riktade Sonens uppmärksamhet på en ljusbrun nattslända, som lägligt och virrigt kom krypande bland dagsländorna. Han noterade med tillfredsställelse, att nattsländeteorin kanske inte var så dum.

När de en stund senare återvänt till hytten och bläddrade i fiskelitteraturen, bestämde de sig för att den kläckande sländan var av arten Siphonorus aestivalis, stor simslända.

Advokaten satte sig vid bindstället och hade hunnit med fem flugor av den planerade Elvis-varianten, när Speditören och Arkitekten dök upp. Båda hade fått mer harr än de rimligen kunde äta och båda hade mycket riktigt hela tiden fiskat med Elvis.

forts. på nästa sida

forts. från föreg. sida

Speditören granskade nyfiket de nyttillverkade flugorna.

"Vad fan är det där", frågade han och man hörde förtrytelsen i rösten.

"Variant på Elvis", svarade Advokaten oförväget och berättade om sina funderingar vid åkanten.

"Elvis skall man inte ändra på", slog Speditören fast och markerade med bestämda steg ut ur hytten sin uppfattning om Advokatens förehavanden.

"Jaså, nähä", tänkte Advokaten och band på rent trots ytterligare en Elvis-variant, nu med rapphönhackel och kropp av olivbrun sållull.

När han var klar med att avreagera sig vid bindstället, fann han Arkitekten och Speditören sittande på hyttens solsida, halsande varsin öl. De var inbegripna i ett samtal om vad man skulle göra med all fisken. När han på väg ut ur hytten försett sig med en öl, hade Advokaten sett att kylskåpets nedre hylla var full med harr. Han visste att Brandis skulle komma med åtminstone ett par fiskar till.

"Vi gravar en tredjedel och steker den i morron. Och så kan vi röka en tredjedel och ha den på smörgås", sa han. "Resten kårar vi i kväll och så ber vi Fin och Fina hjälpa oss att äta upp fiskberget."

Den kvällen nådde Arkitektens kokkonst om inte oanade så i varje fall aktningvärda höjder. Han serverade stekt harr, som kryddats med Brandis hemliga blandning av citronpeppar och örter, på en bädd av en lökröra, vars smak gjorde den förtjänt av ett finare namn, t.ex. Ratatouille Architecturale aux Oignons et Crème.

Några hundra meter ovanför en av broarna över Sömån har än ätit sig in i stranden och bildar en liten, men djup vik, vars bakvatten är ett tillhåll för stor harr. Harren är där ganska orädd och kan

vaka, lugnt och demonstrativt, bara några meter från den förhoppningsfulla flugfiskaren. Arkitekten kallar viken "Jävla Kröken". Anledningen är följande.

Redan vid Arkitektens första besök vid Sömån upptäckte han och de stora harrarna i kröken varandra. Enligt vittnesuppgifter – Speditörens – drabbades han därvid av stora fiskeskälvan. Fem-sex meter framför honom sam den största harr han någonsin sett, långsamt, då och då sorplande i sig förbiflytande småkryp. Med avsevärt ökad hjärtverksamhet – av adrenalinchocken – och med stor försiktighet – för att inte skrämma fisken – lät Arkitekten sin March Brown Silver falla ner en bit ovanför harren. En svag lyftning av spöspetsen, när flugan närmade sig harren och ----. Neej, fisken reagerade inte. Arkitektens upphetsning steg, han kröp ihop för att göra sig så liten och osynlig som möjligt, lyfte linan varsamt för ett nytt kast och lade bakkastet i en stor tall bakom sig. Speditören – och antagligen också harren – såg Arkitekten under svavelosande utrop klättra upp i tallen och lossa flugan. Harren var kvar, när Arkitekten förberedde sitt andra kast. Harren var enligt uppgift kvar, när Arkitekten förberedde sitt sjuttonionde kast. Vid det laget hade Arkitekten hunnit pröva alla flugor han hade i flugasken och klättra i alla träd som fanns inom en radie av tio meter från fiskeplatsen.

Samma kväll, efter en måltid bestående av harr i alla tänkbara former och några till, inspekterade Fin herrarnas fiskeutrustningar. Också han hade noterat, att Speditörens del i sällskapets totala fångst brukade vara anmärkningsvärt stor. Han granskade därför Speditörens utrustning med särskilt intresse.

"Vad är det här för en jävla käpp?" utbrast han, när Speditörens favoritspö presenterades för honom. Speditören förklarade, att fastän toppen brutis av ett par gånger och det numera saknades en eller ett par fot till spöets ursprungliga längd, var det ett utmärkt spö, som man kastade mycket bra med, efter några decenniers träning.

"Och det här är en särskild finess då,

förstår jag", sa Fin och lät den gula, av ålder och bruk fransiga fluglinan löpa mellan fingrarna.

"Det fungerar", svarade Speditören blygsamt. För att pröva sanningshalten i Speditörens påstående gick Fin ut med spöet på gräsplanen utanför hytten och gjorde några provkast.

"Man skall nog vänja sig vid den här utrustningen", sa han stillsamt och andfått till Speditören en stund senare och lämnade tillbaka spöet.

Under veckan, som bjöd på både solsken och värme och råkalla vindar och snö, fortsatte simsländorna att kläckas. Nu, när de dök upp mera sporadiskt, verkade fisken mera intresserad av dem. Herrarna letade bland sina torrflugor för att finna något, som kunde passera som simslända i dunstadiet, och prövade en och annan fluga, som förhoppningsvis kunde tas för en inte alltför avlägsen släkting till simsländan, i alla fall av en fisk med gravt synfel, och Advokaten band till slut ett par enligt hans mening exakta kopior av simsländan, men ingen fluga, som prövades, behagade harren. Så förhöll det sig ända tills Fina en dag vid en matpaus i fisket kom med en riktigt stor harr, som hon fått i Jävla Kröken på en Tommy Steele (FiN nr 2/82), bunden litet slarvigt av Advokaten, så att den inte ville sjunka. Advokaten fick omedelbart en mängd beställningar på torra Tommy Steele-flugor utom av Arkitekten, som tog Fina avsesides för att diskutera lämpligheten av att hon drog upp hans harrar i hans krök. Arkitekten fick sedan finna sig i att Jävla Kröken döptes om och fick samma namn som en flaska, som Fina dagen innan inhandlat åt sällskapet i Röros: Fina Kröken.

Sista dagen ägnade man åt fiske i Hola. På vägen dit kom Speditören och Arkitekten precis samtidigt på den exakt rätta nyansen på kroppsdubningen på en Tommy Steele. Färgen skall vara just den, som renlaven på fjälltopparna har, när solen lyser på den. Även om de torra Tommy Steele, som Advokaten bundit kvällen innan, i detta avseende inte var perfekta, visade de sig utomordentligt aptitliga för fisken i Hola, men därmed var också veckan slut.

Avskedet var naturligtvis känslösamt, men innan sällskapet skildes, gav Advokaten Fin och Fina några exemplar av Elvis-varianten.

När Brandis en vecka efter hemkomsten ringde till Fin, berättade denne, att han timmen efter sällskapets avresa gått ner till Sömån och av sentimentala skäl fiskat med en av Elvis-varianterna. Och så, den stora harren på över ett kilo, som han väntat på hela veckan, låg några minuter senare och bleknade i hans häv!